

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Dydaktyka języka niemieckiego		5.1.0376	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Języka Niemieckiego i Translatoryki			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia germańska	forma	stacjonarne
		moduł	nauczycielska
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Magdalena Rozenberg; dr Marta Bieszk; dr Ewa Andrzejewska; mgr Anna Pior-Kucińska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		6	
Ćw. audytoryjne		Semestr 3:	
Sposób realizacji zajęć		60 godzin - udział w zajęciach;	
zajęcia on-line, zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG, zajęcia w sali dydaktycznej		20 godzin- studiowanie literatury przedmiotu w celu zapoznania się ze specyfiką przedmiotową, terminologią z zakresu dydaktyki nauczania języków obcych, metodologią badań glottodydaktycznych;	
Liczba godzin		20 godzin - bieżące przygotowanie do zajęć.	
Ćw. audytoryjne: 90 godz.		Razem: 100 godzin = 4 ECTS.	
		Semestr 4:	
		30 godzin - udział w zajęciach;	
		10 godzin - przygotowywanie, opracowywanie i prezentowanie do dyskusji wybranych przez siebie zagadnień z dydaktyki języka niemieckiego;	
		10 godzin - przygotowanie się do egzaminu.	
		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
		Łącznie: 150 godzin = 6 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
- obowiązkowy - fakultatywny (do wyboru)		- polski w wymiarze 30.00% - niemiecki w wymiarze 70.00%	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza tekstów z dyskusją - Dyskusja - Przygotowanie prezentacji (wybrane zagadnienie) - Rozwiązywanie zadań - Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
		- Zaliczenie na ocenę - Egzamin	
		Formy zaliczenia	

- egzamin ustny
- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja
- egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi
- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen częściowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru
- kolokwium
- wykonanie pracy zaliczeniowej - wykonanie określonej pracy praktycznej

Podstawowe kryteria oceny

Obecność na zajęciach jest obowiązkowa.

Semestr 3:

Zaliczenie na ocenę: przygotowanie się do zajęć - przeczytanie i analiza wskazanych przez prowadzącego lub wybranych przez studenta artykułów dotyczących tematyki zajęć do dyskusji i rozwiązywania zadań w oparciu o przeczytany tekst, kolokwium - ocena sumaryczna na podstawie ocen częściowych.

Semestr 4:

- przygotowywanie, opracowywanie i prezentowanie do dyskusji wybranych przez siebie zagadnień z dydaktyki języka niemieckiego, opracowywanie własnej koncepcji nauczania języka niemieckiego w oparciu o treści przedmiotowe, wykonanie prac i zadań - 40%;
- egzamin ustny/pisemny z zagadnień omawianych na zajęciach oraz opracowanych przez studentów na podstawie przeczytanej przez studenta literatury - 60%.

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się

zakładany efekt uczenia się	Analiza tekstów z dyskusją (obserwacja poprawności)	Rozwiązywanie zadań (sprawdzenie pisemne lub ustne, np. w formie kolokwium)	Dyskusja (wnioski)	Przygotowanie prezentacji (wybrane zagadnienie)	Projektowanie doświadczeń (analiza)	Praca w grupach (samoocena)
Wiedza						
K_W04	x	x	x			
K_W08	x	x				
K_W09	x			x		
K_W09 (K_W07SN*_1)	x	x	x	x	x	
Umiejętności						
K_U01	x		x	x		
K_U04	x		x			
K_U05	x		x	x		
K_U06		x				
K_U07			x			
K_U08				x	x	
K_U08 (K_U08SN*_2)				x	x	
K_U09		x				x
Kompetencje społeczne						
K_K01		x			x	
K_K02			x	x		x
K_K03			x		x	x
K_Ko4			x		x	x
K_K05 (K_K05SN*_2,)			x	x		x

* SN - specjalność nauczycielska

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

wybór specjalności nauczycielskiej

B. Wymagania wstępne

znajomość języka niemieckiego określona w kryteriach rekrutacji

Cele kształcenia

- Poznanie specyfiki przedmiotowej, terminologii specjalistycznej w języku niemieckim oraz metodologii badań glottodydaktycznych
- Poznanie głównych koncepcji nauczania i uczenia się języka niemieckiego jako języka obcego
- Poznanie podstaw programowych i uwarunkowań szkolnej edukacji językowej
- Przygotowanie dydaktyczne do wykonywania zawodu nauczyciela języka niemieckiego
- Czynne opanowanie języka lekcyjnego, także wiedza jak tworzyć zapisy bibliografii, konspektów, dokumentów weryfikacji osiągnięć ucznia itp.
- Zdobycie umiejętności planowania, realizacji i ewaluacji poszczególnych działań dydaktycznych oraz jednostek lekcyjnych

Treści programowe

Semestr 3:

Wprowadzenie: dydaktyka ogólna a dydaktyka szczegółowa: zakresy badań, różnice i podobieństwa. Etymologia pojęć: metodyka, glottodydaktyka, dydaktyka języka niemieckiego. Miejsce glottodydaktyki w językoznawstwie stosowanym, relacje z naukami pokrewnymi. Metodologia badań glottodydaktycznych Interdyscyplinarne aspekty w dydaktyce języków obcych w obszarze uczenia się, nauczania, języka oraz tekstu/mediów/literatury i kultury. Europejski system opisu kształcenia językowego, polityka językowa. Zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji. Historia dydaktyki języków obcych od czasów antycznych do współczesności (nauczanie języków obcych w starożytnej Grecji i Rzymie, średniowieczu oraz nowoczesne podstawy glottodydaktyki u J.A. Komenskigo, W. Vietora jak też dydaktyków XX i XXI wieku). Procesy uczenia się, a procesy nabywania języka niemieckiego jako języka obcego. Wprowadzenie koncepcji dydaktycznych: Mehrsprachigkeitsdidaktik, Landeskunde-Didaktik, Literaturdidaktik (teksty literackie na lekcji języka obcego), Interkulturelles Lernen. Kompetencje i standardy kształcenia nauczycieli języków obcych. Modele uczenia się języków obcych, w tym koncepcje klasyczne i współczesne nauczania języka niemieckiego jako języka obcego. Wybrane koncepcje pedagogiczne (np. Classroom Management) w kształceniu nauczycieli. Nauczanie w różnych grupach wiekowych.

Semestr 4:

Metody tradycyjne i alternatywne w nauczaniu i uczeniu się języków obcych - krytyka i perspektywy. Formy pracy na lekcji języka obcego (Frontalunterricht, Einzelarbeit, Gruppenarbeit, Teamarbeit, Kooperatives Lernen). Charakterystyka sprawności językowych i dopasowane do nich form ćwiczeń. Techniki pracy ze słownictwem, nauczanie fonetyki, nauczanie mówienia, nauczanie pisanie, nauczanie sprawności rozumienia tekstu słyszanego, nauczanie czytania; nauczanie gramatyki; mediacja językowa. Techniki zapewniania naturalności komunikacyjnej w nauczaniu języków obcych. Zadania, ćwiczenia - typologia. Gry dydaktyczne. Materiały nauczania: analiza, ewaluacja, wybór podręczników, praca z podręcznikiem, materiały uzupełniające, materiały autentyczne. Ocena jakości pracy nad językiem - błędy językowe, sposoby reagowania na wypowiedź ustną i pisemną ucznia, Fehler-Kultur (kultura błędów). Testy językowe i ich rodzaje, planowanie, kryteria. Kontrola wyników nauczania, w tym wystawianie ocen, portfolio językowe. Specyfika lekcji języka niemieckiego: rozkład materiału, program nauczania, podstawa programowa. Cele lekcji, fazy lekcji (wprowadzenie, prezentacja, semantyzacja, ćwiczenia-transfer), zakończenie lekcji, prace domowe; korelacja faz lekcji. Interakcje (nauczyciel-uczeń, uczeń-uczeń) na lekcji. Język lekcyjny. Wczesnoszkolne nauczanie języka niemieckiego / organizacja / modele i metody; Metoda narracyjna w nauczaniu dzieci. Rozwijanie sprawności językowych we wczesnoszkolnym nauczaniu języka niemieckiego; Techniki pracy w klasach 0-3; Materiały edukacyjne do nauczania języków obcych dla dzieci. Język jako narzędzie zdobywania wiedzy: nauczanie zintegrowane. Nauczanie i uczenie się języka niemieckiego w perspektywie ucznia: aspekty biograficzne, wiek, płeć, style uczenia się, czynniki społeczno-kulturowe, pobyty zagraniczne i ich wpływ na uczenie się. Nauczanie i uczenie się języka niemieckiego w perspektywie nauczyciela: aspekty biograficzne, osobowość, cechy charakteru, dyspozycje i niedyspozycje do wykonywania zawodu nauczyciela, charisma, powołanie. Refleksja, refleksyjność, samokrytyka, samoocena w zawodzie nauczyciela. Media, media społecznościowe, internet a dydaktyka języka niemieckiego. Sztuka i muzyka w nauczaniu języków obcych. Wiedza o kraju i kulturze, dydaktyka wielojęzyczności (nauka języka niemieckiego jako drugiego języka obcego po języku angielskim). Techniki pracy, materiały, podręczniki w klasach 4-8 oraz na poziomie ponadpodstawowym. Edukacja dorosłych. Edukacja obywatelska (Citizenship Education) w glottodydaktyce. Koncepcja uczenia się przez badanie (Forschendes Lernen) w kształceniu nauczycieli. Pozaszkolne miejsca nauczania języka niemieckiego - potencjał i wyzwania. Motywacja w nauce języka obcego. Nauczyciel języka niemieckiego - kompetencje merytoryczne i dydaktyczne. Profesjonalizm w zawodzie nauczyciela. Co to jest Aktionsforschung? Możliwa jest migracja tematów między semestrami.

Wykaz literatury**Literatura podstawowa:**

- Chłopek, Z. Metodyka nauczania języka niemieckiego, Warszawa 2018.
- Pfeiffer, W.: Dydaktyka języków obcych. Od teorii do praktyki, Poznań 1999.
- Europejski system opisu kształcenia językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie: https://www.ore.edu.pl/wp-content/uploads/attachments/ESOKJ_Europejski-System-Opisu.pdf / lub Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Sprachen: lernen, lehren, beurteilen: <http://student.unifr.ch/pluriling/assets/files/Referenzrahmen2001.pdf>.
- Europejskie portfolio dla studentów - przyszłych nauczycieli języków (<https://www.ore.edu.pl/2015/07/europejskie-portfolio-jezykowe-dla-studentow-przyszlych-nauczycieli>).

Literatura uzupełniająca:

- Kleines Fachlexikon der DaF-Didaktik: Theorie und Unterrichtspraxis / Renata Czaplikowska, Artur Dariusz Kubacki. Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, 2019.
- Seria materiałów DLL - Goethe Institut (wybrane pozycje, rozdziały wskazane przez prowadzącego):
 - DLL 01: Lehrkompetenz und Unterrichtsgestaltung (Michael Legutke, Michael Schart), 2012
 - DLL 04: Aufgaben, Übungen, Interaktion (Hermann Funk, Christina Kuhn et al.), 2014
 - DLL 05: Lernmaterialien und Medien (Dietmar Rösler, Nicola Würffel)
 - DLL 06: Curriculare Vorgaben und Unterrichtsplanung (Karin Ende, Rüdiger Grotjahn et al.), 2013
 - DLL 07: Prüfen, Testen, Evaluieren (Rüdiger Grotjahn, Karin Kleppin), 2015
 - DLL 08: DaF für Kinder (Angelika Lundquist-Mog, Beate Widlok), 2015
 - DLL 09: Unterrichten mit digitalen Medien (Bärbel Brash, Andrea Pfeil) 2017
- Wybrane artykuły z czasopism "Neofilolog", "Fremdsprachenlehren und lernen", "Języki obce w szkole"
- Portfolio językowe (różne etapy edukacji) na stronie ORE: <https://www.ore.edu.pl/2017/11/materialy-wrkk/>
- przykładowe egzaminy językowe: <https://cke.gov.pl/egzamin-osmoklasisty/>
- Andrzejewska E., Motywacja dzieci do nauki języków obcych, w: Nowe spojrzenie na motywację w dydaktyce języków obcych, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Filologicznej we Wrocławiu, Wrocław, 2008, 213-222.
- Andrzejewska E., Eigene Stadt in mehreren Sprachen entdecken. Bericht über eine dreisprachige Stadtrallye in Gdańsk im Rahmen des Projekts "Früher zweisprachiger Fremdsprachenunterricht", w: Frühes Deutsch 2008 (14), 43-46.
- Andrzejewska E., Lekcja języka obcego w wyższych klasach szkoły podstawowej. w: Komorowska H., (red.), 2009: Skuteczna nauka języka obcego. Struktura i przebieg zajęć językowych. Warszawa: CODN, 131-141.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
<p>K_W04, K_W08, K_W09 (K_W09SN*_2) K_U01, K_U04, K_U05, K_U06, K_U07, K_U08, K_U08 (K_U08SN*_2), K_U09 K_K01, K_K03, K_K04, K_K05 (K_K05SN*_2) <u>* SN - specjalność nauczycielska</u></p>	<p>K_W04, K_W08, K_W09, K_W09 (K_W09SN*_2) Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna i rozumie niemiecką terminologię z zakresu dydaktyki języka niemieckiego, K_W04 • ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu dydaktyki języka niemieckiego, K_W09 • zna sposoby redagowania bibliografii i przypisów bibliograficznych, K_W08 • zna i rozumie miejsce języka niemieckiego lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych; podstawę programową, cele kształcenia i treści nauczania j. niemieckiego na poszczególnych etapach edukacyjnych, K_W09 (K_W09SN*_2) • zna strukturę wiedzy w zakresie nauczania języka niemieckiego oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania, integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału; K_W09 (K_W09SN*_2) • zna konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla języka niemieckiego; K_W09 (K_W09SN*_2) • zna metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie nauczania j. niemieckiego – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki; K_W09 (K_W09SN*_2) • rozumie organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla j. niemieckiego K_W09SN*_2 • zna sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; K_W09 (K_W09SN*_2) • zna rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny; egzaminy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach nauczania języka niemieckiego. diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście

nauczanego przedmiotu oraz sposoby wspomaganie rozwoju poznawczego uczniów; K_W09 (K_W09SN*_2)

*** SN - specjalność nauczycielska**

Umiejętności

K_U01, K_U04, K_U05, K_U06, K_U07, K_U08, K_U08 (K_U08SN*_2), K_U09
Student:

- wyszukuje, analizuje, ocenia i użytkuje informacje z różnych źródeł online, pisanych i mówionych (np. ocena podręcznika, materiałów dodatkowych do podręcznika, materiałów online) K_U01
- zna i potrafi korzystać z metod i narzędzi badawczych typowych dla dydaktyki języka niemieckiego K_U01
- umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze korzystając ze wskazówek prowadzącego K_U01
- ma umiejętność merytorycznego uzasadnienia formułowanych tez, potrafi krytycznie wykorzystać poglądy innych autorów K_U05
- Potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny w języku niemieckim, wykorzystując różne kanały i techniki komunikacyjne K_U04
- ma umiejętność tworzenia prac pisemnych w języku niemieckim dotyczących zagadnień metodyczno-dydaktycznych K_U06
- ma umiejętność przygotowania wystąpień ustnych (lub w pracy zespołowej) w języku niemieckim (np. ustne przedstawienie wybranego zagadnienia w prezentacji, przedstawienie koncepcji metodyczno-dydaktycznej) K_U05
- zna język niemiecki na poziomie C2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, czyli: z łatwością rozumie praktycznie wszystko co usłyszy i przeczyta potrafi streszczać informacje i argumenty pochodzące z różnych, pisanych i ustnych źródeł, spójnie i logicznie przekazując ich treść, wyraża swoje myśli spontanicznie, płynnie i precyzyjnie, subtelnie rozgraniczając znaczenie nawet bardziej złożonych wypowiedzi. K_U07
- potrafi współpracować z innymi studentami w ramach zadań zespołowych i projektów dydaktycznych K_U09
- rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego K_U09
- umie identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi;
- umie przeanalizować rozkład materiału; identyfikować powiązania treści języka niemieckiego z innymi treściami nauczania; K_U08 (K_U08SN*_2)
- potrafi dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów; kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy np. z zakresu kultury niemieckojęzycznej; K_U08 (K_U08SN*_2)
- jest gotów dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne; potrafi merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu; skonstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów; rozpoznać typowe dla języka niemieckiego błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym; K_U08 (K_U08SN*_2)
- jest w stanie przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia. W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do: adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów; popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym; K_U08 (K_U08SN*_2)
- jest gotów do stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę nad doskonaleniem umiejętności językowych z zakresu języka niemieckiego K_U08 (K_U08SN*_2)

*** SN - specjalność nauczycielska**

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01, K_K03, K_K04, K_K05 (K_K05SN*_2)

Student:

- potrafi ocenić, kiedy do rozwiązania problemu potrzebna jest wiedza eksperta z zakresu dydaktyki języka niemieckiego, ponieważ hierarchia problematyki przedmiotowej nie jest mu obca K_K03
- rozumie potrzebę zaangażowania się w życie szkoły, kształtowanie społeczności szkolnej, charakteryzuje się postawami prouczniowskimi i poczuciem odpowiedzialności K_K05 (K_K05SN*_2)
- identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela języka obcego i wychowawcy K_K01, K_K05 (K_K05SN*_2), K_K04
- jest gotowy do podjęcia skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności K_K01, K_K05 (K_K05SN*_2)

*** SN - specjalność nauczycielska****Kontakt**

magdalena.rozenberg@ug.edu.pl